

BANAT'S CULTURAL PATRIMONY A EUROPEAN PATRIMONY

PATRIMONIUL CULTURAL AL BANATULUI UN PATRIMONIU EUROPEAN

КУЛТУРНО НАСЛЕЂЕ БАНАТА ЕВРОПСКО НАСЛЕЂЕ

ROMANIA / ROMÂNIA / RUMUNIJA

SERBIA / SERBIA / SRBIJA

CULTURAL OBJECTIVES

OBIEKTIVE CULTURALE

КУЛТУРНЕ ЗНАМЕНИТОСТИ И СПОМЕНИЦИ

1. The archaeological settlement VATIN, "BELA BARA" - site dating from the early Bronze Age / Așezarea arheologică VATIN „BELA BARA” - localitatea din era bronzului timpurie / Археолошки локалитет Ватин „Бела Бара” - насеље раног бронзаног доба 22
2. The Archaeological Site "GRAD", DUPLJAJA / Situl Arheologic "GRAD" DUPLJAJA / Археолошко налазиште "Град" Дупљаја 26
3. The archaeological site ŽIDOVAR, near OREŠAC / Situl arheologic ŽIDOVAR, lângă localitatea OREŠAC / Археолошко налазиште „Жидовар” код Орешац 28
4. The archaeological site „PREKO SLATINE” near the locality OMOLJICA / Situl arheologic „PREKO SLATINE”, lângă localitatea OMOLJICA / Археолошко налазиште „Преко Слатине” код Омолјике 32
5. The archaeological site STARCEVO „GRAD” / Situl arheologic STARCEVO „GRAD” / Археолошко налазиште Старцево „Град” 36
6. The two castles of VELIKO SREDISTE / Două castele în VELIKO SREDISTE / Два дворца у Великом Сређишту 42
7. THE VLAJKOVAC CASTLE / CASTELUL DIN VLAJKOVAC / Дворца у Вајковачу 44
8. THE KAPETANOVO CASTLE OF STARI LEC / CASTELUL KAPETANOVO din STARI LEC / Дворца Капетаново у Старом Лечу 46
9. THE CASTLE OF SOČICA / CASTELUL DIN SOČICA / Дворца у Социци 48
10. THE CASTLE OF HAJDUČICA / CASTELUL DIN HAJDUČICA / Дворца у Хајдуцици 50
11. The Memorial Compound MIHAILO PUPIN / Complexul memorial MIHAILO PUPIN / Меморијални комплекс Михаило Пупин 52
12. The old hearth of the locality BANATSKO NOVO SELO / Vechea vatră a localității BANATSKO NOVO SELO / Старо језро Банатског Новог Села 60

HISTORIC OBJECTIVES

OBIEKTIVE ISTORICE

ИСТОРИЈСКА МЕСТА И СПОМЕНИЦИ

13. The Vărădia fort (Roman castrum) / Castrul de la Vărădia / Utvrđenje iz Varadije 66
14. The Pojejena fort / Castrul de la Pojejena / Utvrđenje iz Pojezene 68
15. The Teregova fort / Castrul de la Teregova / Utvrđenje iz Teregove 70
16. The Mehadia fort / Castrul de la Mehadia / Utvrđenje iz Mehadije 72
17. The Zavoii fort / Castrul de la Zavoii / Utvrđenje iz Zavoja 74
18. The Berzovia fort / Castrul de la Berzovia / Utvrđenje iz Berzoviei 76
19. The stone cross of Jabuka / Crucea din piatră din Jabuka / Камени крст у Јабуци 82
20. The house where the national hero ZARKO ZRENIJANIN was born / Casa în care s-a născut eroii național ZARKO ZRENIJANIN / Кућа у којој је рођен народни херој Жарко Зрењанин 84
21. The house where they killed the National Hero ZARKO ZRENIJANIN / Casa în care a fost omorât Eroul național ZARKO ZRENIJANIN / Кућа у којој је убијен Народни херој Жарко Зрењанин 86
22. The native house of the National Hero SAVA MUNCAN / Casa părintească a Eroulul național SAVA MUNCAN / Родна кућа Народног хероја Саве Мунџана 88
23. The vestiges of the KOVIN city fortress / Vestigiile cetății orașului KOVIN / Остаци тврђаве града Коњана 98
24. The railroad compound of JASENOVO / Complexul feroviar din JASENOVO / Железнички комплекс Јасеново 108
25. The railroad station building of BANATSKI KARLOVAC / Clădirea gării din BANATSKI KARLOVAC / Зграда железничке станице у Банатском Карловачу 112
26. The old bridge of PLOČICA / Vechil pod din PLOČICA / Стари мост у Плочама 134
27. The Pump Station of DUBOVAC / Stația de pompare din DUBOVAC / Прпа станица у Дубовцу 138

RELIGIOUS OBJECTIVES

OBIEKTIVE RELIGIOASE

ВЕРСКИ ОБЈЕКТИ И ЗНАМЕНИТОСТИ (ЦРКВЕ И МАНАСТИРИ)

28. The Orașia Church / Biserica din Orașia / Црква из Орашице 142
29. The Iliida Church / Biserica din Iliida / Црква из Илјиде 144
30. The Saske Montana Church / Biserica din Saske Montana / Црква из Саске Монтана 146
31. The Bazas Church / Biserica din Bazas / Црква из Базаша 148
32. The Cusici Monastery / Mănăstirea Cusici / Манастир Кушиц 152
33. The Berzasca Church / Biserica din Berzasca / Црква из Берзаске 156
34. The Caransebeș Cathedral / Catedrala din Caransebeș / Саборни храм из Карансебеша 158
35. The Lăpușnicul Mare church / Biserica din Lăpușnicul Mare / Црква из Лăпушникул Маре 162
36. The Bănia Church / Biserica din Bănia / Црква из Баније 164
37. The Bozovici Church / Biserica Bozovici / Црква из Бозовици 166

38. The Boča Church / Biserica din Boča / Црква из Бокше 170
39. The Calina wooden church / Biserica de lemn din Calina / Црква брвнара из Калине 174
40. The Erișig wooden church / Biserica de lemn din Erișig / Црква брвнара из Еришга 176
41. The Călnic Church / Biserica din Călnic / Црква из Калника 178
42. The BAVANISTE Monastery / Mănăstirea BAVANISTE / Манастир Баваниште 184
43. The VOILOVICA Monastery / Mănăstirea VOILOVICA / Манастир Војловица 186
44. The MESIC Monastery / Mănăstirea MESIC / Манастир Мечиш 190
45. The Heritage of the Forty Martyrs of SEVASTIA, in the GAJ village / Schitul celor patruzeci de mucenici din SEVASTIA, din satul GAJ / Цркв четирист мученика севастијских у Гају 192
46. The Catholic Church of GUDURICA / Biserica catolică din GUDURICA / Католичка црква у Гуђурици 196
47. The Hungarian Reformed Church of DBELJACA / Biserica Reformată Maghiară din DBELJACA / Мађарска реформатско-реформаторска црква у Дебелјаци 198
48. The Transfiguration Church of PANCEVO / Biserica cu hramul Schimbării la Față din PANCEVO / Преображенски храм у Панчеву 200
49. The Romanian Orthodox Church "The Ascension of God" in GREBENAC / Biserica ortodoxă română Înălțarea Domnului din GREBENAC / Румунска православна црква Вознесена Господњег у Гребенаци 206
50. The Romanian Orthodox Church SVETI NIKOLA of RITSEVO / Biserica ortodoxă română SVETI NIKOLA din RITSEVO / Румунска православна црква Светог Николе у Ритшеву 208
51. The Romanian Orthodox Church SAINT TEODOR TIRON DIN KUSTILJ / Biserica ortodoxă română Sântul TEODOR TIRON DIN KUSTILJ / Румунска православна црква св. Теодора Тирона у Куштиљу 210
52. The Romanian Orthodox Church of UZDIN / Biserica Ortodoxă Română din UZDIN / Румунска православна црква - Уздин 212
53. The Serbian Orthodox Church dedicated to „God's Ascension” of BANATSKI BRESTOVAC / Biserica Ortodoxă Sârbă cu hramul „Sfinții Arhangheli” din BANATSKA PALANKA / Српска православна црква Светих Арханђела у Банатској Паланци 218
54. The Serbian Orthodox Church dedicated to the „Saint Archangels” of BANATSKA PALANKA / Biserica Ortodoxă Sârbă cu hramul „Sfinții Arhangheli” din BANATSKA PALANKA / Српска православна црква Светих Арханђела у Банатској Паланци 218
55. The Serbian Orthodox Church dedicated to „Saint Sava” of MRAMORAK / Biserica Ortodoxă Sârbă cu hramul „Sântul Sava” din MRAMORAK / Српска православна црква Светог Саве у Мрамору 224
56. The Serbian Orthodox Church OF POTPORANJ / Biserica Ortodoxă Sârbă din POTPORANJ / Српска православна црква у Потпоранју 226
57. The Serbian Orthodox Church dedicated to „The Transfiguration” of DOBRICA / Biserica Ortodoxă Sârbă din DOBRICA / Српска православна црква Преображена у Добрици 228
58. The Serbian Orthodox Church „The Bringing of Saint Nicholas's Relics” of BELIBIATO / Biserica Ortodoxă Sârbă „Aducerea Moștelor Sântului Nicolae” din BELIBIATO / Српска православна црква Преноса моштију св. Николе у Дељибатоу 230
59. The Serbian Orthodox Church „Saint Nicholas” of OPOVO / Biserica Ortodoxă Sârbă „Sântul Nicolae” din OPOVO / Српска православна црква св. Николе у Опову 234
60. The Serbian Orthodox Church „The Saint Apostles Peter and Paul” of BELA CRKVA / Biserica Ortodoxă Sârbă „Sfinții Petru și Pavel” din BELA CRKVA / Српска православна црква св. Петра и Павла, Бела Црква 236
61. The Church of ILANDZA / Biserica din ILANDZA / Црква у Иландзи 246
62. The Church of SAKULE / Biserica din SAKULE / Црква у Сакулма 248

CIVIL ARCHITECTURE ARHITECTURĂ CIVILĂ ГРАДСКА АРХИТЕКТУРА

63. The „KONKORDIJA” Edifice of VRŠAC / Clădirea „KONKORDIJA” din VRŠAC / Зграда „Конкордија” у Вршцу 272
64. The PLANDISTE Town Hall / Clădirea Primăriei Orașului PLANDISTE / Зграда општине Пландиште 276

ETHNOGRAPHY ETNOGRAFIÉ ЕТНОЛОГИЈА

65. VODICA dedicated to the Saint Healers (COZMA and DAMIAN) of CREPAJ / VODICA închinată Sfinților Vraci (COZMA ȘI DAMIAN) din CREPAJA / Вођица посвећена Светим Врачима (Козма и Дамијан) у Крепаји 300
66. VODICA dedicated to the Descent of the Holy Spirit - Holy Trinity of SAMOS / VODICA închinată Pogorării Sântului Duh - Sfinții Treimi din SAMOS / Вођица посвећена саваску Светог Духа - Троица у Самосу 304
67. The fountains of VLADIMIROVAC / Fântânile din VLADIMIROVAC / Бунар у Владиричову 306
68. The Fountain of PADINA / Fântâna din PADINA / Бунар у Падини 308
69. Stavic family house in Dolovo / Casa de Familie Stavic in Dolovo / Кућа старина Ставица у Долову 310
70. The house of the painter MARTIN JONAS din KOVACICA / Casa picturii MARTIN JONAS din KOVACICA / Кућа сликара Мартина Јонана у Ковачици 312

BANAT'S CULTURAL PATRIMONY A EUROPEAN PATRIMONY

PATRIMONIUL CULTURAL AL BANATULUI UN PATRIMONIU EUROPEAN

КУЛТУРНО НАСЛЕЂЕ БАНАТА ЕВРОПСКО НАСЛЕЂЕ

CULTURAL OBJECTIVES

OBIECTIVE CULTURALE

КУЛТУРНЕ ЗНАМЕНИТОСТИ И СПОМЕНИЦИ

- The archaeological settlement VATIN, "BELA BARA" - site dating from the early Bronze Age / Așezarea arheologică VATIN „BELA BARA” - localitatea din era bronzului timpuriu / Археолошки локалитет Ватин „Бела Бара” - насеље раног бронзаног доба 22
- The Archaeological Site "GRAD", DUPLJAJA / Situl Arheologic "GRAD" DUPLJAJA / Археолошко налазиште "Град" Дупљаја 26
- The archaeological site ŽIDOVAR, near OREŠAC / Situl arheologic ŽIDOVAR, lângă localitatea ORESCA / Археолошко налазиште „Жидовар”, код Орешца 28
- The archaeological site „PREKO SLATINE” near the locality OMOLJICA / Situl arheologic „PREKO SLATINE”, lângă localitatea OMOLJICA / Археолошко налазиште „Преко Слатине” код Омољнице 32
- The archaeological site STARCEVO „GRAD”, / Situl arheologic STARCEVO „GRAD”, / Археолошко налазиште Старчево „Град” 36
- The two castles of VELIKO SREDISTE / Două castele în VELIKO SREDISTE / Два дворца у Великом Средишту 42
- THE VLAJKOVAC CASTLE / CASTELUL DIN VLAJKOVAC / Дворац у Влајковцу 44
- THE KAPETANOVO CASTLE OF STARI LEC / CASTELUL KAPETANOVO din STARI LEC / Дворац Капетаново у Старом Лецу 46
- THE CASTLE OF SOCICA / CASTELUL DIN SOCICA / Дворац у Сочици 48
- THE CASTLE OF HAJDUČICA / CASTELUL DIN HAJDUČICA / Дворац у Хајдуцици 50
- The Memorial Compound MIHAJLO PUPIN / Complexul memorial MIHAJLO PUPIN / Меморијални комплекс Михајло Пупин 52

- The old hearth of the locality BANATSKO NOVO SELO / Vechea vatră a localității BANATSKO NOVO SELO / Старо језро Банатског Новог Села 60

HISTORIC OBJECTIVES

OBIECTIVE ISTORICE

ИСТОРИЈСКА МЕСТА И СПОМЕНИЦИ

- The Vărădia fort (Roman castrum) / Castrul de la Vărădia / Utvrđenje iz Varadije 66
- The Pojenea fort / Castrul de la Pojenea / Utvrđenje iz Požežene 68
- The Teregova fort / Castrul de la Teregova / Utvrđenje iz Teregove 70
- The Mehadia fort / Castrul de la Mehadia / Utvrđenje iz Mehadije 72
- The Zăvoi fort / Castrul de la Zăvoi / Utvrđenje iz Zavoja 74
- The Berzovia fort / Castrul de la Berzovia / Utvrđenje iz Berzovije 76
- The stone cross of Jabuka / Crucea din piatră din Jabuka / Камени крст у Јабуци 82
- The house where the national hero ZARKO ZRENJANIN was born / Casa în care s-a născut eroul național ZARKO ZRENJANIN / Кућа у којој је рођен народни херој Жарко Зрењанин 84
- The house where they killed the National Hero ZARKO ZRENJANIN / Casa în care a fost omorât Eroul național ZARKO ZRENJANIN / Кућа у којој је убијен Народни херој Жарко Зрењанин 86
- The native house of the National Hero SAVA MUNCAN / Casa părintească a Eroului național SAVA MUNCAN / Родна кућа Народног хероја Саве Мунћана 88
- The vestiges of the KOVIN city fortress / Vestigiile cetății orașului KOVIN / Остаци тврђаве града Ковина 98
- The railroad compound of JASENOVO / Complexul feroviar din JASENOVO / Железнички комплекс Јасеново 108
- The railroad station building of BANATSKI KARLOVAC / Clădirea gării din BANATSKI KARLOVAC / Зграда железничке станице у Банатском Карловцу 112
- The old bridge of PLOCICA / Vechiul pod din PLOCICA / Стари мост у Плочици 134
- The Pump Station of DUBOVAC / Stația de pompare din DUBOVAC / Ппрна станица у Дубовцу 138

RELIGIOUS OBJECTIVES

OBIECTIVE RELIGIOASE

ВЕРСКИ ОБЈЕКТИ И ЗНАМЕНИТОСТИ (ЦРКВЕ И МАНАСТИРИ)

- The Oravița Church / Biserica din Oravița / Crkva iz Oravice 142
- The Ildia Church / Biserica din Ildia / Crkva iz Ildije 144
- The Sasca Montană Church / Biserica din Sasca Montană / Crkva iz Saske Montana 146
- The Baziaș Church / Biserica din Baziaș / Crkva iz Bazjaša 148
- The Cusici Monastery / Mănăstirea Cusici / Manastir Kusić 152
- The Berzasca Church / Biserica din Berzasca / Crkva iz Berzaske 156
- The Caransebeș Cathedral / Catedrala din Caransebeș / Saborni hram iz Karansebeša 158
- The Lăpușnicul Mare church / Biserica din Lăpușnicul Mare / Crkva iz Lăpușnikul Mare 162
- The Bănia Church / Biserica din Bănia / Crkva iz Banije 164
- The Bozovici Church / Biserica Bozovici / Crkva iz Bozovića 166
- The Boča Church / Biserica din Boča / Crkva iz Bokše 170
- The Calina wooden church / Biserica de lemn din Calina / Crkva brvnara iz Kaline 174
- The Ersig wooden church / Biserica de lemn din Ersig / Crkva brvnara iz Ersiga 176
- The Călnic Church / Biserica din Călnic / Crkva iz Kalnika 178
- The BAVANISTE Monastery / Mănăstirea BAVANISTE / Манастир Баваниште 184
- The VOJLOVICA Monastery / Mănăstirea VOJLOVICA / Манастир Војловица 186
- The MESIC Monastery / Mănăstirea MESIC / Манастир Месич 190
- The Hermitage of the Forty Martyrs of SEVASTIA, in the GAJ village / Schitul celor patruzeci de mucenici din SEVASTIA, din satul GAJ / Скит четрдесет мученика севастијских у Гају 192

- The Catholic Church of GUDURICA / Biserica catolică din GUDURICA / Католичка црква у Гудурици 196
- The Hungarian Reformed Church of DBELJACA / Biserica Reformată Maghiară din DBELJACA / Мађарска хришћанско-реформаторска црква у Дебелачи 198
- The Transfiguration Church of PANCEVO / Biserica cu hramul Schimbării la Față din PANCEVO / Преображењски храм у Панчеву 200
- The Romanian Orthodox Church "The Ascension of God" in GREBENAC / Biserica ortodoxă română Înălțarea Domnului din GREBENAC / Румунска православна црква Вознесења Господњег, Гребенац 206
- The Romanian Orthodox Church SVETI NIKOLA of RITSEVO / Biserica ortodoxă română SVETI NIKOLA din RITSEVO / Румунска православна црква Светог Николе у Ригишеву 208
- The Romanian Orthodox Church SAINT TEODOR TIRON of KUSTILJ / Biserica ortodoxă română Sfântul TEODOR TIRON DIN KUSTILJ / Румунска православна црква св. Теодора Тирона у Куштиљу 210
- The Romanian Orthodox Church of UZDIN / Biserica Ortodoxă Română din UZDIN / Румунска православна црква – Уздин 212
- The Serbian Orthodox Church dedicated to „God's Ascension” of BANATSKI BRESTOVAC / Biserica Ortodoxă Sărbă cu hramul „Înălțarea Domnului” din BANATSKI BRESTOVAC / Српска православна црква Вознесења Господњег у Банатском Брестовцу 214
- The Serbian Orthodox Church dedicated to the „Saint Archangels” of BANATSKA PALANKA / Biserica Ortodoxă Sărbă cu hramul „Sfinții Arhangeli” din BANATSKA PALANKA / Српска православна црква Светих Архангела у Банатској Паланци 218
- The Serbian Orthodox Church dedicated to „Saint Sava” of MRAMORAK / Biserica Ortodoxă Sărbă cu hramul „Sfântul Sava” din MRAMORAK / Српска православна црква Светог Саве у Мраморку 224
- The Serbian Orthodox Church OF POTPORANJ / Biserica Ortodoxă Sărbă DIN POTPORANJ / Српска православна црква у Потпорњу 226
- The Serbian Orthodox Church dedicated to „The Transfiguration” DOBRICA / Biserica Ortodoxă Sărbă cu hramul „Schimbarea la Față” din DOBRICA / Српска православна црква Преображења у Добрици 228
- The Serbian Orthodox Church „The Bringing of Saint Nicholas's Relics” of BELIBLATO / Biserica Ortodoxă Sărbă „Aducerea Moaștelor Sfântului Nicolae” din BELIBLATO / Српска православна црква Преноса моштију Св. Николе у Делиблату 230
- The Serbian Orthodox Church „Saint Nicholas” of OPOVO / Biserica Ortodoxă Sărbă „Sfântul Nicolae” din OPOVO / Српска православна црква Св. Николе у Опову 234
- The Serbian Orthodox Church „The Saint Apostles Peter and Paul” of BELA CRKVA / Biserica Ortodoxă Sărbă „Sfinții Petru și Pavel” din BELA CRKVA / Српска православна црква Св. Петра и Павла, Бела Црква 236
- The Church of ILANDZA / Biserica din ILANDZA / Црква у Иландзи 246
- The Church of SAKULE / Biserica din SAKULE / Црква у Сакулама 248

CIVIL ARCHITECTURE

ARHITECTURĂ CIVILĂ

ГРАДСКА АРХИТЕКТУРА

- The „KONKORDIJA” Edifice of VRSAC / Clădirea „KONKORDIJA” din VRSAC / Зграда „Конкордија” у Вршцу 272
- The PLANDISTE Town Hall / Clădirea Primăriei Orașului PLANDISTE / Зграда општине Пландиште 276
- VODICA dedicated to the Saint Healers (COZMA and DAMIAN) of CREPAJ / VODICA închinată Sfinților Vraci (COZMA ȘI DAMIAN) din CREPAJA / Војвода посвећена Светим Врачима (Козма и Дамјан) у Крепаји 300
- VODICA dedicated to the Descent of the Holy Spirit – Holy Trinity of SAMOS / VODICA închinată Pogorării Sfântului Duh – Sfinței Treimi din SAMOS / Војвода посвећена сласку Светог духа – Тројици у Самошу 304
- The fountains of VLADIMIROVAC / Fântânile din VLADIMIROVAC / Бунари у Владимировцу 306
- The Fountain of PADINA / Fântâna din PADINA / Бунар у Падини 308
- Stajic family house in Dolovo / Casă de Familie Stajic in Dolovo / Кућа СТАЈИЋА у Долову 310
- The house of the painter MARTIN JONAS of KOVACICA / Casa picturului MARTIN JONAS din KOVACICA / Кућа сликара Мартина Јонаша у Ковачици 312

